

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-72079556-610-19036624
Konu : Soru Önergeleri (7/28706-7/28707)

ACELE
7/28706-28707
SK 171

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 04.06.2025 tarihli ve 1640882 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan İzmir Milletvekili Sayın Mustafa BİLİCİ tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/28706 ve 7/28707 Esas Numaralı yazılı soru önergelerine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek:

- 1 - 7/28706 Cevap Metni (3 Sayfa)
- 2 - 7/28707 Cevap Metni (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 48026428-A1F4-4272-BB92-B3E1FF134BAB

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No: (312) 705 73 30

İzmir Milletvekili Sayın **Mustafa BİLİCİ**'ye Ait 7/28706 Esas Numaralı Yazılı Soru
Önergesine İlişkin Cevap Metni

Aile kurumunun korunması ve güçlendirilmesine yönelik çalışmalar bütüncül ve koruyucu önleyici bir anlayışla devam etmektedir.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Aile Yılı'nın 30. yıl dönümünde Uluslararası Aile Günü olan 15 Mayıs 2024'te "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi" konulu ve 2024/6 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi yayımlanmıştır.

Genelge ile "Ailenin Korunması ve Güçlendirilmesi Vizyon Belgesi ve Eylem Planı (2024-2028)" ilan edilmiş olup anılan eylem planı, küresel riskler ve demografi, refah, sosyal politika ve hizmet, dijitalleşme ve çevre olmak üzere beş temel amaç çerçevesinde yapılandırılmıştır.

Bakanlığımız hizmetlerinin tek çatı altında sunulduğu sosyal hizmet merkezleri (SHM), 2013 yılından bu yana ailelere ve fertlere yönelik koruyucu, önleyici, destekleyici, iyileştirici sosyal hizmet çalışmalarını ilgili paydaşlarla iş birliği halinde sunmaya devam etmektedir. Aile içi iletişimin güçlendirilmesi ve aile bireylerinin sorun çözme becerilerinin geliştirilmesi amacıyla eğitim ve danışmanlık hizmetleri yürütülmektedir. Çiftleri evlilik hayatına hazırlamak amacıyla iletişim, hukuk ve sağlık konularını içeren Evlilik Öncesi Eğitim Programı ve temel aile yaşam becerilerine yönelik bilgi, beceri ve tutumları olarak edinebilmeleri için eğitim ve iletişim, hukuk, iktisat, medya ve sağlık olmak üzere 5 alandan ve 28 modülden oluşan Aile Eğitim Programı kapsamında çalışmalar devam etmektedir. Aile Danışmanlığı hizmeti, "Aile Danışmanlığı", "Boşanma Süreci Danışmanlığı" ve "Bireysel Danışmanlık" olmak üzere 3 temel başlık altında gerçekleştirilmekte ve 81 ilde Aile ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri ve Sosyal Hizmet Merkezlerindeki uzman personel aracılığı ile ücretsiz olarak sunulmaktadır. Bu hizmet ile aile bireylerini güçlendirmek, aile içi ilişkileri düzenlemek, aile bireylerinin iletişim, stresle baş etme, problem çözme becerilerini geliştirmek, evliliğin işleyişinde yaşanan ya da yaşanması muhtemel sorunların çözümüne destek olmak hedeflenmektedir. Ayrıca, boşanma kararı alan çiftlere yönelik boşanma süreci ve boşanma sonrasında yaşanan sorunların giderilmesi amacıyla Boşanma Süreci Danışmanlığı hizmetleri de verilmektedir. Boşanma süreci danışmanlığı ile boşanma öncesi, boşanma esnası ve boşanma sonrasında yaşanabilecek muhtemel durumlara sağlıklı bir şekilde hazırlanabilmeleri hedeflenmektedir. Boşanma öncesi ve esnasında sunulan aile danışmanlığı hizmeti ile boşanma noktasına gelen ailelerin aile ilişkilerinin yeniden yapılandırılmasında destek olmak, aile içi iletişim becerileri kazandırmak, çatışmaların yapıcı bir şekilde çözülmesinde yardımcı olmak, psikiyatrik rahatsızlığı olanları sağlık kuruluşlarına yönlendirmek, çocuklarıyla ilgili yaşadıkları sorunların çözümünde destek olmak hedeflenmektedir. Boşanma sonrası başvuruda bulunan ailelere sunulan danışmanlık hizmetleri ile boşanma sonrası tek ebeveyn olmanın oluşturduğu sorunların çözümüne destek olmak, çocukların davranış problemleriyle başa çıkmada ebeveynlere destek olmak ve ailelerin çocuklarla ilişkilerinin yeniden düzenlenmesine rehberlik etmek hedeflenmektedir. Danışmanlık hizmetlerinden yararlanmak isteyen vatandaşlarımız e-devlet üzerinden ya da bizzat başvurabilmektedirler.

Aile Sosyal Destek Programı (ASDEP) kapsamında ise 2017 yılından bu yana vatandaşlarımıza yönelik gerekli rehberlik ve yönlendirme çalışmalarını yürütülmektedir.

Türkiye Aile Yapısı Araştırması ile Türkiye Boşanma Nedenleri Araştırması da periyodik olarak gerçekleştirilmektedir.

25 Aralık 2024 tarihinde yayımlanan 172 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında "Nüfus Politikaları Kurulu" oluşturulmuştur. Kurulun oluşturulması, aile yapısını korumaya ve evlilik ile doğurganlığı teşvik edecek politikaların hayata geçirilmesine katkı sağlayacaktır.

Aile ve Gençlik Fonu kapsamında Evlenecek Gençlerin Desteklenmesi Projesi aracılığıyla yuva kuracak gençlerimiz hem maddi olarak hem de eğitim ve danışmanlık hizmetlerimizle desteklenmektedir. 15 Şubat 2024 tarihinde deprem bölgesinde pilot olarak uygulanmaya başlayan proje, 13 Ocak 2025 tarihi itibarıyla ülkemiz geneline yaygınlaştırılmıştır. Ayrıca, 2015 yılından itibaren uygulanan doğum yardımının kapsamı da 2025 Aile Yılında genişletilmiştir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

Bu kapsamda Bakanlığımızca yürütülmekte olan sosyal yardım programlarından ihtiyaç sahibi hanelerimize yönelik gerçekleştirilen; Asker Ailelerine Yönelik Yardım Programı, Asker Çocuğu Yardım Programı, Öksüz ve Yetim Yardımı, Doğum Yardımı, Eşi Vefat Etmiş Kadınlara Yönelik Yardım Programı, Barınma Yardımı, Gıda Yardımları, Yakacak Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği, Doğal Gaz Tüketim Desteği, Vefat Yardımı, Afet-Acil Durum Yardımları, Şartlı Eğitim Yardımı, Şartlı Sağlık Yardımı gibi uygulanan sosyal yardım programlarımız ile vatandaşlarımıza destek sağlanmaktadır.

Ayrıca Bakanlığımız yoksulluğun önüne geçebilmek ve sağlıklı nesillerin yetişmesine katkı verebilmek için özellikle çocukları destekler nitelikte yardım programlarına önem vermektedir. Bu nedenle ihtiyaç sahibi hanelerimiz çeşitli hane bazlı sosyal yardımlarla desteklenmektedir. Bu çerçevede doğrudan çocuklarımızı destekler nitelikte olan Şartlı Nakit Transferleri, Öksüz ve Yetim Yardımı, Asker Çocuğu Yardımı, Engelli Yakını Aylığı, Doğum ve Çoklu Doğum Yardım programları gibi düzenli yardım programları yürütülmektedir.

Bununla birlikte yoksulluk döngüsünden çıkmaları amacıyla özel önem verilen eğitim yardımları kapsamında aktarılan tutarlar sosyal yardım harcamalarının önemli bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu kapsamda eğitim materyali, ücretsiz ders kitabı, engelli öğrencilerin ücretsiz taşınması, öğrenci barınma, taşıma ve yemek yardımı, öğrencilerin ulaşım giderlerine yönelik yardımlar ve öğle yemeği yardımı gibi pek çok yardım programı ile de çocuklarımız desteklenmektedir.

Öte yandan çocuklu hanelerimiz çocuklara yönelik yardımlara ek olarak; yardım özelinde belirlenen şartları sağlamaları halinde Gıda Yardımı, Barınma Yardımı, Elektrik Tüketim Desteği ve Yakacak Yardımı gibi diğer yardımlar ile bütüncül bir yaklaşım benimsenerek ihtiyaçlı yönlerinden desteklenmektedir.

Ülkemizde uygulanmış en kapsamlı sosyal destek uygulaması olan Türkiye Aile Destek Programı, 2022 yılında dönemsel ve geçici olarak hayata geçirilmiş olup planlandığı şekilde öngörülen sürede uygulanmış ve 2024 yıl sonu itibarıyla sona ermiştir.

Diğer taraftan Bakanlığımızca çocukların ihtiyaçlarının karşılanması, ailelerin güçlendirilmesi, geçici olarak yaşanan sosyal ve ekonomik güçlüğün önüne geçilmesi yoluyla çocukların öz aileleri ve yakınları yanında bakımlarının ve desteklenmelerinin sağlanması ile fırsat eşitliğinin oluşturulması amacıyla Sosyal ve Ekonomik Destek Hizmeti (SED) verilmektedir. SED Hizmeti bir sosyal yardım değil, sosyal hizmet modelidir. Ailelerin ekonomik olarak güçlendirilmesinin yanı sıra psikososyal açıdan da desteklenmesini de temel almaktadır.

Bununla birlikte hizmetten yararlanan ailelerden istihdama katılabilecek durumda olanların İŞKUR meslek edindirme kurslarına yönlendirilerek kendi hayatlarını sürdürebilecekleri iş ve meslek sahibi olmalarına çalışılmaktadır.

SED hizmetinin en önemli bileşeni alanda çalışan meslek elemanları tarafından ailenin ihtiyaç duyduğu konularda psikososyal müdahale bileşenidir. Yapılan inceleme ve değerlendirme sürecinde aile içinde sorunların çözülmesi, ailenin ve çocuğun çevreye uyumu, çocuğun okula uyumu ve eğitime devamı, kriz durumundaki kişilere psikososyal destek sağlanması, ailelerin ebeveynlik becerilerinin artırılması vb. konularında mesleki müdahalede bulunmaktadır.

Ayrıca SED Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk ile ilgili farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânları sunmak, fırsat eşitliğini sağlamak amacıyla 2017 yılında başlatılan “SED Hizmetinin Etkinliğinin Artırılması (Okul Destek) Projesi” kapsamında 81 ilde SED Hizmetinden yararlanan ortaokul ve lise çağında bulunan çocukların sosyal, kültürel, sportif ve akademik faaliyetlerden faydalandırılması sağlanmaktadır. Proje ile çocukların boş zamanları, gelişimlerini destekleyecek şekilde yapılandırılmakta, boş vakitlerinde olumsuz ortamlardan/sosyal çevreden ve bunların barındırdığı risklerden korunmaları ve toplum kaynaklarına erişim konusunda fırsat eşitliği sağlanmaktadır.

SED Hizmetine ihtiyaç duyan hanelere yönelik olarak uygun bulunması halinde Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığı tarafından yürütülen diğer çocuk odaklı sosyal ve finansal destek programları da uygulanabilmektedir. İhtiyaç duyulan vakalarda 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu gereği danışmanlık, eğitim ve sağlık tedbiri alınabilmektedir.

Bakanlığımızca yürütülen sosyal yardım programlarına ilişkin detaylı bilgiler ve veriler yıllık olarak yayımlanan Bakanlığımız faaliyet raporlarından takip edilebilmektedir.

Ayrıca, Ülkemizde evlenme ve boşanmalara ilişkin istatistiki veriler Türkiye İstatistik Kurumunun internet sayfasında düzenli aralıklarla yayımlanmaktadır.